

MIGRANT INTEGRATION POLICY INDEX III

MIPEX III

WWW.MIPEX.EU

MIGRANT INTEGRATION POLICY INDEX III

Thomas Huddleston, Jan Niessen with
Eadaoin Ní Chaoimh and Emilie White

WWW.MIPEX.EU

Studie MIPEX III vznikla jako součást projektu
Outcomes for Policy Change spolufinancovaného
Evropským fondem
pro integraci státních příslušníků ze třetích zemí.

Vydaly British Council a Migration Policy Group v Bruselu
v únoru 2011

© 2011 Migrant Integration Policy Index. British Council and Migration Policy
Group

Druhé vydání studie Migrant Integration Policy Index vydaly v září 2007
British Council a Migration Policy Group. První vydání v roce 2005 pod
titulem European Civic Citizenship and Inclusion Index vydaly British Council,
Migration Policy Group a Foreign Policy Centre.

Je povoleno kopírovat, stahovat a tisknout obsah Migrant Integration Policy
Index pro vlastní použití, jakož i použít výňatky z publikace, webových
stránek, databází a multimediálních produktů Migrant Integration Policy
Index ve vašich vlastních dokumentech, prezentacích, blozích, webových
stránkách a výukových materiálech za podmínky, že Migrant Integration
Policy Index bude řádně označen jako pramen a British Council a Migration
Policy Group budou uvedeny jako držitelé autorských práv. Veškeré žádosti o
veřejné či komerční využití a překladatelská práva směřujte na adresu [info@
mipex.eu](mailto:info@mipex.eu).

Odkazy pro vědecké účely by měly MIPEX zmiňovat následovně: Thomas
Huddleston et al, Migrant Integration Policy Index (2011). Pro další účely lze
na MIPEX odkazovat jako na MIPEX 2011.

Webová stránka s úplnými výsledky MIPEX, interaktivními nástroji a
informacemi o akcích MIPEX v Evropě a severní Americe:
www.mipex.eu

Kontakt: info@mipex.eu

Odpovědnost za myšlenky a názory vyjádřené v této publikaci nesou autoři
projektu. Evropská komise nenesie za tyto myšlenky či názory a jakékoli jejich
použití žádnou odpovědnost.

OBSAH

Vyjádření podpory	2
Úvod	4
Nejdůležitější zjištění	6
Oblasti politiky:	
Mobilita pracovního trhu	8
Slučování rodin	10
Vzdělání	12
Účast na politickém dění	14
Trvalý pobyt	16
Přístup ke státnímu občanství	18
Ochrana proti diskriminaci	20
Profil země:	
Česká republika	22

VYJÁDŘENÍ PODPORY

Naše neustále se měnící společnost je čím dál různorodější. Bez ohledu na to, z jakého prostředí jako jednotlivci pocházíme, nám všem jde o společnou budoucnost komunit a zemí, ve kterých žijeme, a na jejichž ekonomickém, společenském a občanském životě se všichni svým způsobem podílíme.

Každý z nás musí mít stejnou příležitost se zapojit do společnosti – bez diskriminace a dalších překážek omezujících základní práva jednotlivce. Tyto principy jsou ukotveny v našich ústavách a mezinárodních právních rádech. Naše vlády se musí snažit docenit své občany bez rozdílu, ať už pocházejí z přistěhovaleckého prostředí či nikoli, ke všem obyvatelům přistupovat stejně, nově příchozím poskytnout jasnou přístupovou cestu k občanství a investovat do opatření, kterými toho dosáhnou.

Výzkumná studie Migrant Integration Policy Index nám pomáhá zjistit, nakolik je příslib rovnosti realitou. Umožňuje nám budovat vládní politiku na důkladném výzkumu a zkušenostech z mnoha zemí světa. MIPEX je zdrojem poučení z pokroku, kterého dosáhly jiné země, a srovnává, nakolik se nám daří zavádět společné právní normy. S napětím očekáváme výsledky výzkumu MIPEX 2011, abychom je využili ve svém vlastním úsilí o zhodnocení, srovnání a konečně i zlepšení výstupů integrační politiky našich zemí.

SIGNATÁŘI

Rakousko

Sandra Frauenberger, městská radní pro integraci, ženské otázky, ochranu spotřebitelů a personální otázky hlavního města Vídeň

Ingrid Nikolay-Leitner, ředitelka rakouského úřadu Zástupce lidu pro rovné zacházení

Terezija Stoitsits, členka správní rady rakouského úřadu Zástupce lidu

Belgie

Edouard Delruelle, místoředitel Centra pro rovné příležitosti a boj s rasismem

Marie-Claire Foblets, profesorka, Katolická univerzita Lovan (KUL), Katolická univerzita Brusel (KUB) a Univerzita Antverpy

Naima Charkaoui, ředitelka organizace Minderheden Forum

Bulharsko

Doc. Petya Kabakchieva, Ph.D., vedoucí katedry sociologie, Filozofická fakulta sv. Klementa z Ohridu, Univerzita Sofie

Dr. Krassimir Kanev, předseda bulharského Helsinského výboru

Kanada

Maurice Basque, ředitel, Institut d'Etudes Acadiennes, Université de Moncton

Minelle Mahtani, profesorka, Toronto University

Naomi Alboim, School of Political Sciences, Queen's University

Kypr

Eliana Nicolaou, Komise pro administraci (Ombudsmanka)

Eleni Mavrou, starostka Nikósie

Česká republika

Alena Gajdušková, první místopředsedkyně horní komory parlamentu České republiky

Jan Švejnar, poradce bývalého prezidenta ČR Václava Havla, ředitel International Policy Center při Gerald R. Ford School of Public Policy, zakladatel a předseda CERGE-EI v Praze

Vladimír Špidla, bývalý komisař EU pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti

Dánsko

Tøger Seidenfaden, šéfredaktor, Politiken

Knud Vilby, předseda Asociace pro sociální politiku

Uzma Ahmed Andresen, mluvčí, hennah.dk – zájmová skupina pro diverzitu, občanství a rovné zacházení

Finsko

Nasima Razmyar, Projektová koordinátorka, Monika – multikulturní ženská asociace, nositelka ocenění Uprchlíci roku

Anneli Jäätteenmäki, poslankyně Evropského parlamentu

Astrid Thors, ministryně pro migraci a evropské záležitosti

Francie

Jacqueline Costa-Lascoux, ředitelka výzkumu, Centre National de la Recherche Scientifique, Centrum pro politický výzkum/Sciences Po

Patrick Lozès, předseda, Conseil Représentatif des Associations Noires

Sandrine Mazetier, poslankyně socialistické strany za město Paříž v národním parlamentu

Etienne Pinte, poslanec za stranu UMP za okrsek Yvelines v národním parlamentu

Německo

Annelie Buntenbach, Spolková výkonná rada, Konfederace německých odborových svazů

Cem Özdemir, předseda politické strany Alliance90 / Zelení

Rita Süssmuth, bývalá předsedkyně německého spolkového parlamentu

Řecko

Ahmet Moawia, předseda, Řecké přistěhovalecké fórum

Anna Triandafyllidou, profesorka, Robert Schuman Centre for Advanced Studies při European University Institute ve Florencii & hlavní výzkumná pracovnice, Helénská nadace pro evropskou a zahraniční politiku v Athénách (ELIAMEP)

Vasilis Chronopoulos, poradce pro migrační politiku, hlavní tajemník Asociace řecko-albánského přátelství, ředitel projektu Diavatrio

Maďarsko

Lajos Ááry-Tamás, komisař pro vzdělávací práva

Irsko

Joanna McMinn, předsedkyně, Equality and Rights Alliance

Sr. Stan Kennedy, zakladatel a člen správní rady, Immigrant Council of Irsko

Josephine Ahern, ředitelka, Integration Centre

Itálie

Natale Forlani, generální ředitel Hlavního úřadu pro imigraci při ministerstvu práce a sociální politiky

Raffaele Bracalenti, ředitel, Psychoanalytický ústav pro společenský výzkum

José Galvez, zástupce Itálie, SENAMI – Národní sekretariát pro přistěhovalectví

Lotyšsko

Nils Muižnieks, předseda Evropské komise proti rasismu a intoleranci, ředitel Ústavu pro rozvinutý společenský a politický výzkum na Lotyšské univerzitě, bývalý ministr pro společenskou integraci

Hossam Abu Meri, lotyšský občan libanonského původu a předseda Arabského kulturního centra

Liesma Ose, programová ředitelka, Sorosova nadace-Lotyšsko

Litva

Virginija Aleksejūnė, ředitelka, Centrum pro rozvoj rovnosti

Aušrinė Burneikienė, ombudsmanka pro rovné příležitosti

Henrikas Mickevičius, výkonný ředitel, Ústav pro monitorování lidských práv

Lucembursko

Robert Weber, předseda LCGB, Fédération des Syndicats Chrétiens Lucemburskoeois

Michel Wurth, předseda UEL, Union des Entreprises Lucemburskoeoises

Jean-Claude Reding, předseda OGBL, Confédération Syndicale Indépendante

Nizozemsko

Adriana van Doijeweert, předsedkyně poradního výboru pro otázky migrace/ místopředsedkyně okresního soudu v Haagu

Prof. Dr. Han Entzinger, profesor migračních a integračních studií, Erasmus Universiteit Rotterdam

Mary Tupan, výkonná ředitelka, ECHO, Centrum pro politiku diverzity

Polsko

Prof. Irena Rzeplinska, Helsinská nadace pro lidská práva

Portugalsko

António Vitorino, bývalý evropský komisař pro spravedlnost a vnitřní záležitosti

Rui Marques, ředitel, Forum Estudante, bývalý vysoký komisař pro imigraci a mezikulturní dialog

Abdool Karim Vakil, předseda organizace Lisabonská islámská komunita

Rumunsko

Renate Weber, poslankyně Evropského parlamentu

Mbela Nzuzi, předsedkyně Rumunské organizace pro uprchlice

Cristina-Ancuta Pocora, poslankyně, předsedkyně Komise pro rovné příležitosti žen a mužů poslanecké sněmovny

Slovensko

Peter Kresák, ředitel národní kanceláře UNHCR

Michal Vasecka, ředitel Centra pro výzkum národnostní příslušnosti a kultury

Slovinsko

Zdenka Čebašek – Travnik, ombudsmanka pro lidská práva

Nedžad Grabus, mufti, Slovinská islámská komunita

Španělsko

Pedro Solbes, předseda výkonného výboru, FRIDE

Marcelino Oreja, ředitel, Institut pro evropská studia

Luisa Carlota Solé, profesorka a ředitelka GEDIME, Autonomní univerzita Barcelona

Candido Méndez, generální tajemník, Hlavní svaz pracujících (UGT)

Švédsko

Anders Knape, předseda švédské Asociace místní samosprávy a regionů

Spojené království

Sarah Spencer, předsedkyně, Equality and Diversity Forum a místoředitelka COMPAS, Centre on Migration, Policy & Society

Aditya Chakraborty, hlavní ekonomický redaktor, The Guardian

Lord Dholakia, člen horní sněmovny

Lord Hylton, člen horní sněmovny

Yasmin Alibhai Brown, novinářka

ÚVOD

Co je Migrant Integration Policy Index?

Migrant Integration Policy Index (MIPEX) je příručka a plně interaktivní nástroj k posouzení, srovnávání a zlepšování integrační politiky. Hodnotí integrační politiky 31 zemí v Evropě a severní Americe. Pomocí 148 ukazatelů hodnotících přístup vlád k integraci MIPEX sestavuje cenný vícerozměrný obraz o možnostech přistěhovalců zapojit se do společnosti. Hodnotí politiky a jejich zavádění do praxe a zjišťuje, zda jsou všem obyvatelům zaručena stejná práva, povinnosti i příležitosti.

www.mipex.eu/about

Co je nového ve třetím vydání?

Třetí vydání studie MIPEX zahrnuje více zemí a politik než předchozí edice. Pomocí nových analýz postupně identifikuje měnící se trendy integrační politiky. Ke 25 členským zemím Evropské unie, Švýcarsku, Norsku a Kanadě, které byly hodnoceny ve druhém vydání, se přidaly Bulharsko, Rumunsko a USA. K ukazatelům pro mobilitu pracovního trhu, slučování rodin, účast na politickém dění, trvalý pobyt, přístup ke státnímu občanství a ochranu proti diskriminaci přibýlo 27 nových ukazatelů týkajících se nové oblasti vzdělávání přistěhovalckých žáků. Všechny ukazatele byly aktualizovány a 40 nových jich přibýlo. Dvanáct z nich dále hodnotí mobilitu trhu práce a ostatní posuzují, jak zavádění politik do praxe napomáhá nebo brání zapojení přistěhovalců (např. poradní orgány, jazykové/integrační testy).

Co je účelem MIPEX?

MIPEX podporuje transparentnost tím, že posiluje veřejné povědomí a zviditelňuje národní politiky, změny a mezinárodní trendy. Projekt podněcuje diskuzi o vládních úkolech, pokroku v jejich plnění a výsledcích. Inspiruje ty, kteří se zasazují o integraci, aby sbírali další údaje o tom, jak integrace práva může v praxi posílit společenskou integraci.

MIPEX sleduje, nakolik mají všichni obyvatelé zákonem zajištěna stejná práva a povinnosti a podporu pro své konkrétní potřeby tak, aby se rovné příležitosti staly skutečností. Zaměřuje se na mechanismy prosazování principů rovnosti, např. sankce, na existenci orgánů pro rovné příležitosti a jejich mandát, roli nevládních organizací a dialog se společenskými partnery. Kde takové mechanismy neexistují, tam mohou zastánci integrace požadovat jejich vytvoření. Tam, kde existují, se je tito činitelé mohou učit používat efektivněji.

Kdo MIPEX vytváří?

Projekt MIPEX spolu vedou British Council a skupina Migration Policy Group. Do projektu se spolu s pobočkami British Council ve 31 zemích Evropy a severní Ameriky zapojilo 37 organizací na národní úrovni, včetně expertních skupin, nevládních organizací, nadací, univerzit, výzkumných institutů a orgánů pro rovné zacházení.

Výzkum sestavila, koordinovala a zrealizovala Migration Policy Group ve spolupráci s výzkumnými partnery. Publikaci včetně výsledků a národních profilů sepsala Migration Policy Group. Národní partneři ve spolupráci s pobočkami British Council letos uspořádají řadu akcí, které podpoří debatu o tématu v Evropě a severní Americe.

Tato publikace přináší stručné shrnutí výsledků. Výsledky MIPEX pro Finsko, Francii, Německo, Itálii, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko a Španělsko jsou dostupné i v národních jazycích. Úplné výsledky a interaktivní nástroje naleznete na: www.mipex.eu.

MIPEX III vznikl jako součást projektu Outcomes for Policy Change spolufinancovaného Evropským fondem pro integraci státních příslušníků ze třetích zemí.

www.mipex.eu/partners

Jak vysoké standardy MIPEX používá?

Pro každou ze sedmi oblastí politiky, tedy mobilitu pracovního trhu, slučování rodin, vzdělání, účast na politickém dění, trvalý pobyt, přístup ke státnímu občanství a ochranu proti diskriminaci, MIPEX definoval nejvyšší evropské případně mezinárodní standardy, jejichž cílem je zajištění stejných práv, povinností a příležitostí pro všechny obyvatele. Pracovní program Evropské unie pro léta 2010–2014 s názvem Freedom, Security and Justice znovu potvrdil, že „úkol poskytnout všem lidem srovnatelná práva, povinnosti a příležitosti je jádrem evropské spolupráce v problematice integrace.“ Nejvyšší standardy jsou vyvozeny z konvencí Rady Evropy či směrnic Evropské unie. V případech, kde existují pouze minimální standardy, jsme použili celoevropská doporučení pro danou politiku.

Jak MIPEX počítá výsledná skóre?

MIPEX používá 148 ukazatelů pro politiky, které řeší integraci přistěhovalců. Účelem ukazatelů je srovnat současnou legislativu a politiky s nejvyššími standardy. Ukazatele jsme konzultovali s významnými institucemi a vědci, kteří v daných oborech provádějí či používají srovnávací výzkum. Politický ukazatel se dotazuje na konkrétní prvek jedné ze sedmi politických oblastí. Každá otázka nabízí tři možnosti. Maximální počet tří bodů se uděluje, pokud politiky splňují nejvyšší standardy rovného zacházení. Dvou bodů dosáhnou politiky, které se nacházejí na půl cesty k nejvyšším standardům, a konečně jeden bod dostávají politiky, které jsou nejvyšším standardům nejbližší. S jedním či dvěma body končí také přeformulované verze restriktivnějších ustanovení evropských směrnic či národní praxe. Země, které nemají politiky spadající pod určité ukazatele, dostávají automaticky jeden bod.

Výsledky pro jednotlivé ukazatele jsou zprůměrovány do skóre pro čtyři dimenze hodnotící stejné aspekty dané oblasti politiky. Tato dimenzní skóre jsou dále zprůměrována a dají tak skóre pro každou ze sedmi politických oblastí hodnocených pro danou zemi. Ta jsou pak ještě naposled zprůměrována, čímž dojdeme k celkovému státnímu skóre. Abychom mohli sestavit pořadí umístění a činit srovnání, převedli jsme pak původní tříbodovou škálu na stupnici 0–100 pro jednotlivé dimenze a politické oblasti, přičemž nejlepší výsledek je 100%.

Kdo sbíral data?

Na rozdíl od indexů založených na názoru specialistů je MIPEX postaven na veřejných zákonech, politikách a výzkumu. V každé hodnocené zemi nezávislí vědci a odborníci na migrační právo, vzdělání a ochranu proti diskriminaci vyplnili skóre pro každý ukazatel na základě veřejně dostupných dokumentů existujících v zemi ke květnu 2010. Obdrželi jsme i skóre k březnu 2007 pro nové ukazatele ve všech oblastech kromě vzdělání, které je novou oblastí politiky. Všechny výsledky poté anonymně vyhodnotil další odborník. Možné odchylky vyrovnala skupina Migration Policy Group, která také zkontrolovala vyplněné dotazníky, abychom zaručili konzistenci v průběhu času pro všechny oblasti a země. Odborníci z jednotlivých zemí pak přispěli na téma politických změn a důvodů, které k nim vedly.

Jaký dopad má vládní politika na integraci?

MIPEX dokládá, jak se mohou jednotlivé země zlepšit ve vytváření právního prostředí, umožňujícího přistěhovalcům přispívat k blahobytu země, mít stejný přístup k zaměstnání a vzdělání, žít v bezpečí se svými rodinami, stát se aktivními občany a být chráněni před diskriminací.

Politiky jsou jedním z faktorů ovlivňujících integraci a MIPEX lze tedy využít jako první krok v uvažování o tom, jak mohou politické změny v praxi zlepšit integraci. Je třeba získávat informace z oficiálních statistik, rozpočtů, hodnocení projektů, vědeckých závěrů, vládních zpráv a dokladů od nevládních organizací, soudů a samotných přistěhovalců. Další výzkum by se měl zhodnotit, jak daná politika funguje v praxi, a vysledovat, nakolik jsou změny v integrační politice

1. založeny na důkazech a mezinárodních standardech
2. financovány a uváděny do praxe
3. hodnoceny z pohledu těch, kterým mají prospět
4. analyzovány, co se týká jejich širšího dopadu na společnost
5. zlepšením vycházejícím z nových fakt.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZJIŠTĚNÍ

WWW.MIPEX.EU/KEY-FINDINGS

Silné a slabé stránky

Jednatřicet evropských a severoamerických zemí, které MIPEX hodnotil, se v průměru nachází na půl cesty k příznivým podmínkám pro integraci. S výsledkem kolem 50% jejich politiky celkově představují jak překážky tak i příležitost k tomu, aby se přistěhovalci stali rovnoprávními členy společnosti. Pracovním migrantům, sloučeným rodinám a obyvatelům s trvalým pobytem se dostává základních jistot, práv a ochrany proti diskriminaci. Tři největší překážky přistěhovalce čekají při snaze stát se z usazeného cizince občanem, zapojit se do politického dění a získat pro všechny děti bez rozdílu původu školní vzdělání s dobrými výsledky.

Umístění v hodnocení

V zemích, které se umístily na prvních deseti místech, přistěhovalci mohou těžit z mírně příznivých politik. Jde o Švédsko, Portugalsko, Kanadu, Finsko, Nizozemsko, Belgie, Norsko, Španělsko, USA, a Itálii. Švédsko stále vede i přes změny v přístupu ke slučování rodin. Snaží se integrační politiku lépe realizovat a má výsledky v rovnosti práv a povinností. Těsně v závěsu je Portugalsko, které evropskou legislativu zavedlo způsobem, jenž posiluje statut přistěhovalců (viz take Belgie a Španělsko). Z rozvinutých integračních politik starých i nových přistěhovaleckých zemí vyplývá, že nejde jen o tradici a zkušenost, ale také o politickou vůli. Rakousko, Švýcarsko, střední Evropa a baltské státy stále zůstávají pozadu.

Změny

I malé změny integračních politik mohou mít velký dopad na lidské životy. Většina zemí se v rámci celkové stupnice MIPEX o 100 bodech zlepšila jen o jeden celkový bod. Krize neměla na jednotlivé politiky zásadní vliv, ale rozpočtové škrty mohou podlomit jejich zavedení a dopad na přistěhovalce. Díky zásadním reformám se integrační příležitosti poněkud zlepšily v Řecku (+10) a Lucembursku (+8) a zhoršily ve Spojeném království (-10). Srovnání dat ze šesti oblastí MIPEX pro roky 2007 a 2010 ukazuje, že šest zemí se dotahuje k výsledkovému středu a deset dalších už jej předstihlo. Země, které v poslední době kolísají (+0), buď neučinily nic, nebo v nich naopak došlo k protichůdným krokům. Nové podmínky poněkud pootočily kormidlem ve čtyřech vedoucích zemích.

Trendy

MIPEX nalézá mezi jednotlivými oblastmi jasně pozitivní statistické souvislosti. Většina zemí, kterým se daří (či nedaří) v jedné oblasti integrace, se vyrovnává podobně úspěšně (či neúspěšně) i s dalšími oblastmi.

Mobilita pracovního trhu a slučování rodin:

Rodiny přistěhovalců se mohou snáze slučovat a zapojovat do společnosti v zemích, které pomáhají všem nově příchozím najít si vhodnou práci, přičemž vedou tradiční přistěhovalecké země a nové cílové země pracovní migrace.

Mobilita pracovního trhu a vzdělání:

Země, ve kterých si dospělí přistěhovalci mohou zlepšovat kariéru, schopnosti a kvalifikace, častěji řeší take specifické potřeby jejich dětí a jejich příležitosti.

Přístup ke státnímu občanství, účast na politickém

dění, ochrana proti diskriminaci: Nově příchozí jsou coby cizinci povzbuzováni k účasti na politickém dění v zemích, které přistěhovalce podporují i ve snaze stát se občany země. Kde se vláda přímo zodpovídá jen svým občanům, tam je pro přistěhovalce často mnohem těžší se občanem stát. Země, které umožňují naturalizaci, mají rovněž tendenci chránit všechny své obyvatele před početnými formami diskriminace, včetně diskriminace na základě národnosti.

Slučování rodin a trvalý pobyt: Země mají tendenci poskytovat jistoty a rovná práva rodinám a obyvatelům s trvalým pobytem.

Podmínky k pobytu: Stále častěji je mnoho náročných podmínek, které musí přistěhovalci tradičně plnit, aby se po mnoha letech dočkali naturalizace, uplatňováno i na nově příchozí, kteří se chtějí v zemi usadit nebo se přidat ke své rodině.

Využití zjištěných skutečností ke zlepšení politiky

Jen málo zemí mění své integrační politiky na základě jasných fakt. Soustředění pozornosti na počty přistěhovalců a úroveň a výsledky testů nevypovídá o tom, jestli se společnost postupně integruje. Některé vlády monitorují statistiky o integračních trendech, ale jen málokteré posuzují, jestli a jak je ovlivnila vládní politika. Záznamy se většinou týkají zaměstnání a vzdělání přistěhovalců. Politické strany integraci politizují v honbě za hlasy voličů a úspěch je pak stále častěji posuzován podle volebních výsledků a veřejného mínění. Ať už integrace je anebo není prioritou, změny na národní úrovni jsou často ospravedlňovány mezinárodním právem a příklady z jiných zemí. V Evropě jsou si národní politiky podobnější a jsou příznivější tam, kde platí evropské právo (pro slučování rodin, trvalý pobyt a ochranu proti diskriminaci).

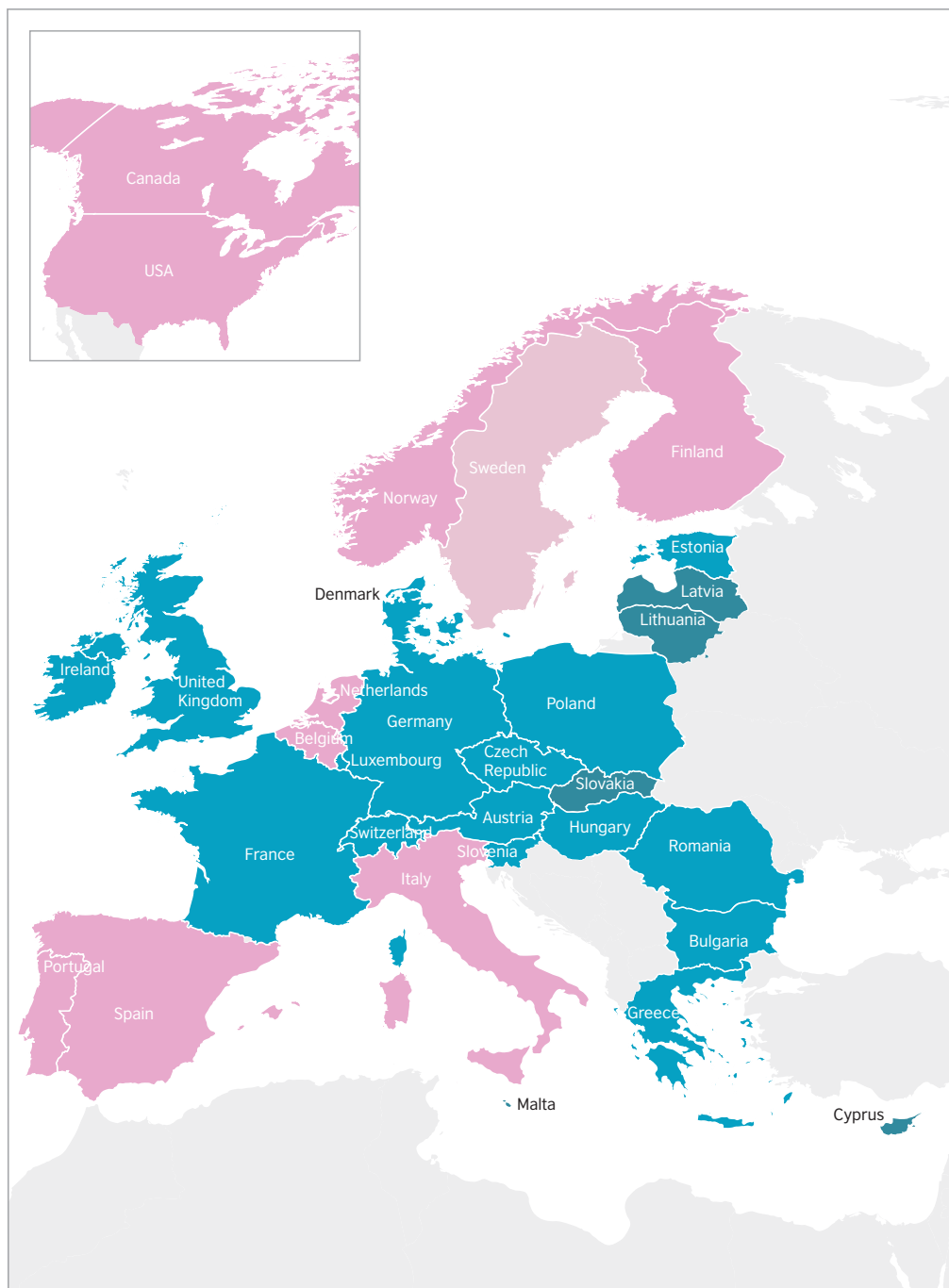
0	Krajně nepříznivé
1–20	Nepříznivé
21–40	Mírně nepříznivé
41–59	Půl na půl
60–79	Mírně příznivé
80–100	Příznivé

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ
ZJIŠTĚNÍ

Umístění	Země	III*	Změna od MIPEX II**
1	Švédsko	83	▼ (-1)
2	Portugalsko	79	▲ (+5)
3	Kanada	72	▲ (+1)
4	Finsko	69	■ (0)
5	Nizozemsko	68	■ (0)
6	Belgie	67	▲ (+4)
7	Norsko	66	▼ (-1)
8	Španělsko	63	▲ (+3)
9	USA	62	■
10	Itálie	60	▼ (-1)
11	Lucembursko	59	▲ (+8)
12	Německo	57	▲ (+1)
	Spojené království	57	▼ (-10)
14	Dánsko	53	▲ (+2)
	<i>Průměr EU</i>	52	■
15	Francie	51	■ (0)
16	Řecko	49	▲ (+10)
	Irsko	49	▲ (+1)
18	Slovinsko	48	■ (0)
19	Česká republika	46	▲ (+4)
	Estonsko	46	▲ (+2)
21	Maďarsko	45	▲ (+3)
	Rumunsko	45	■
23	Švýcarsko	43	■ (0)
24	Rakousko	42	▲ (+3)
	Polsko	42	▲ (+1)
26	Bulharsko	41	■
27	Litva	40	▲ (+1)
28	Malta	37	■ (0)
29	Slovensko	36	■ (0)
30	Kypr	35	■ (0)
31	Lotyšsko	31	▲ (+3)

* Celkový výsledek zahrnuje vzdělání a šest dalších oblastí politiky.

** Kromě vzdělání. Výsledek odráží celkové změny v šesti dalších oblastech politiky hodnocených ve studiích MIPEX II a III.

MOBILITA PRACOVNÍHO TRHU

WWW.MIPEX.EU/LABOUR-MARKET-MOBILITY

Nejlepší scénář

Toto je složenina národních politik vyskytujících se ke květnu 2010 přinejmenším v jedné ze 31 zkoumaných zemí.

Přistěhovalkyně s právem žít v zemi a hledat si v ní práci má na pracovním trhu stejné možnosti jako ostatní. Od prvního dne svého pobytu v zemi se ona i její rodinní příslušníci mohou ucházet o zaměstnání v soukromém i státním sektoru. Její zahraniční kvalifikace je uznána. Může zlepšovat svou odbornost pomocí vzdělávání a studijních grantů. Stát ji podporuje tím, že se zaměřuje na její konkrétní potřeby – přistěhovalkyně může například navštěvovat jazykový kurz vhodný pro její profesi. Pracovní poradci a školení zaměstnanci jí pomáhají posoudit její dovednosti a využít veřejné pracovní poradenství. Až získá zaměstnání, bude mít stejná práva jako všichni pracující v zemi.

Nejhorší scénář

Toto je složenina národních politik vyskytujících se ke květnu 2010 přinejmenším v jedné ze 31 zkoumaných zemí.

Pokud se přistěhovelec nemůže plně zapojit do ekonomického života země, jeho schopnosti a úsilí přicházejí vniveč. Musí čekat pět let, než dosáhne stejných práv na práci a vzdělání jako občané země, nebo než bude moci začít podnikat. I pak je však vyloučen z možnosti pracovat v mnoha sektorech a profesích. Musí si sám hledat práci bez jakékoli obecné či cílené podpory. Protože jeho zahraniční kvalifikace nejsou uznány, bude se možná muset vzdát své kariéry a přijmout jakoukoli práci. Zaměstnavatelé nejsou povinni zaručit mu stejné pracovní podmínky a sociální jistoty jako jeho spolupracovníkům.

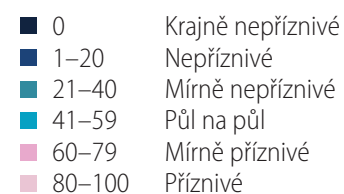
Průměr

Ne všichni cizinci, kteří mají právo si hledat práci v zemích, kde žijí, mají stejný přístup k celému trhu práce, vzdělávacímu systému či pracovnímu poradenství. Například pouze vlastní občané a občané zemí EU mají v Evropě rovné příležitosti ve veřejném sektoru a snazší přístup k uznání svých kvalifikací získaných mimo EU. Většina přistěhovalců může využívat úřady práce. Hlavním nedostatkem většiny zemí je minimální cílená podpora. Veřejné úřady jsou zřídka schopny pomoci migrantům s konkrétními potřebami, což se týká zejména žen a mládeže. Jakmile přistěhovalci naleznou práci, měli by mít přístup ke stejným pracovním podmínkám a odborovým organizacím jako občané. Tito pracující platí daně, ale zároveň jsou vyloučeni z části systému sociálního zabezpečení.

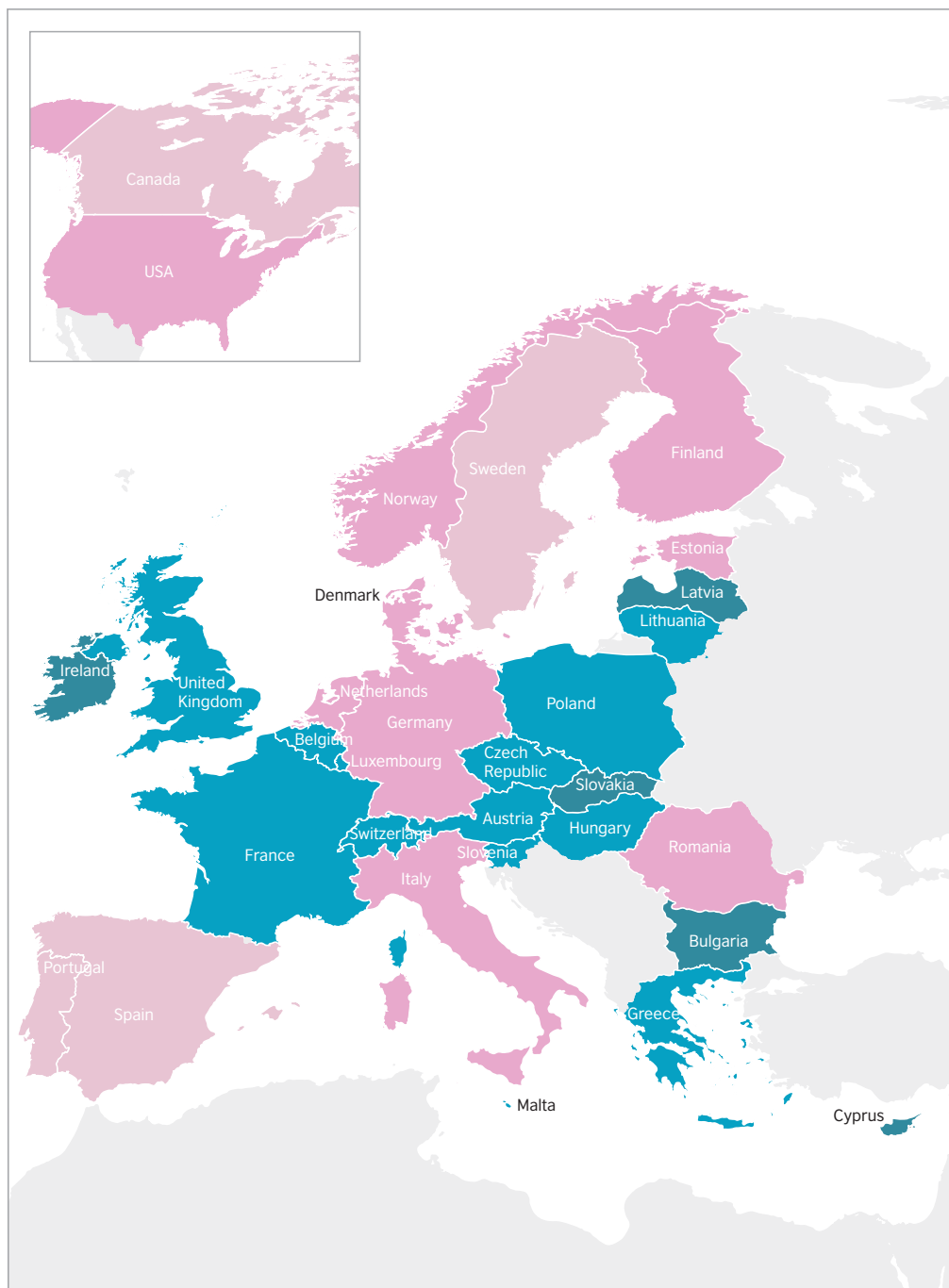
Přistěhovalci mají snazší přístup a dostávají cílenou podporu v zavedených přistěhovaleckých zemích. Obdobně země, které přístup omezují, se většinou nesnaží využít konkrétních schopností přistěhovalců. Trendu se vymykají Belgie, Francie a Lucembursko, které plýtvají ekonomickým potenciálem mnoha svých obyvatel ze zemí mimo EU, protože zatímco jim poskytují cílenou podporu, současně jim uzavírají přístup do mnoha odvětví. Země nově závislé na lidech migrujících za prací (Česká republika, Itálie, Španělsko, Portugalsko) k nim přistupují rovnocenně jako k pracujícím, ale často zanedbávají konkrétní problémy cizinců. Estonsko a Rumunsko se jsou zřejmě jedinými středoevropskými zeměmi, které jsou alespoň trochu připraveny na své budoucí potřeby související s migrací.

Změny a trendy

Mezi roky 2007 a 2010 přistěhovalcům dostali větší podporu na trhu práce v deseti zemích. Více legálních rezidentů bude mít rovný přístup k práci a vzdělání v několika nových přistěhovaleckých zemích (Řecko, Španělsko, Portugalsko) a ve střední Evropě (Maďarsko, Polsko, Lotyšsko). Několik zemí využilo příležitosti, které skýtá evropské právo, ke zlepšení své legislativy. Tradičnější přistěhovalecké země pokročily v opatřeních pro cílenou podporu, která je ve všech zemích všeobecně slabá. Přistěhovalci v Rakousku a Dánsku mohou využít několika nových opatření pro cílenou podporu, zatímco v Kanadě, Portugalsku a Lucembursku snáze dosáhnou uznání svých kvalifikací.

		MIPEX%	
Umístění	Země	III	II
1	Švédsko	100	■ (100)
2	Portugalsko	94	▲ (80)
3	Nizozemsko	85	■ (85)
4	Španělsko	84	▲ (79)
5	Kanada	81	▲ (77)
6	Německo	77	■ (77)
7	Dánsko	73	▲ (64)
	Norsko	73	▼ (76)
9	Finsko	71	■ (71)
10	Itálie	69	■ (69)
11	Rumunsko	68	■
	USA	68	■
13	Estonsko	65	■ (65)
	<i>Průměr EU</i>	57	■
14	Rakousko	56	▲ (44)
15	Česká republika	55	■ (55)
	Spojené království	55	■ (55)
17	Belgie	53	■ (53)
	Švýcarsko	53	■ (53)
19	Řecko	50	▲ (45)
20	Francie	49	■ (49)
21	Lucembursko	48	▲ (45)
	Polsko	48	▲ (45)
23	Litva	46	■ (46)
24	Slovinsko	44	■ (44)
25	Malta	43	▼ (48)
26	Maďarsko	41	▲ (36)
27	Bulharsko	40	■
28	Irsko	39	▼ (42)
29	Lotyšsko	36	▲ (27)
30	Kypr	21	■ (21)
	Slovensko	21	■ (21)

SLUČOVÁNÍ RODIN

WWW.MIPEX.EU/FAMILY-REUNION

Nejlepší scénář

Toto je složenina národních politik vyskytujících se ke květnu 2010 přinejmenším v jedné ze 31 zkoumaných zemí.

Úspěšně sloučené rodiny získávají společensko-kulturní stabilitu, která jim umožňuje se zapojit do společnosti. V Evropě má rodina pocházející ze země mimo EU stejná práva a povinnosti jako rodina z EU, která se stěhuje z jedné země do druhé. Po příchodu do země nová přistěhovalkyně podá žádosti pro svého manžela/partnera a děti a závislé rodiče či prarodiče. Tato procedura je bezplatná a krátká. Úřady nemají důvod zamítnout její žádost, pokud není podvodná a nepředstavuje bezpečnostní riziko. Stát podpoří integraci rodiny tím, že jí pomůže s přístupem ke školám, zaměstnáním a sociálním programům.

Nejhorší scénář

Toto je složenina národních politik vyskytujících se ke květnu 2010 přinejmenším v jedné ze 31 zkoumaných zemí.

Přistěhovelec, který je oddělen od své rodiny, má jen malou šanci se integrovat do komunity, ve které žije. Na trvalý pobyt musí čekat roky. I poté ale právo uznává jen tradiční nejbližší rodinu. Ručitelé musí splňovat složité podmínky a nemají vládní podporu. Pouze ti s vysokými příjmy, stálým zaměstnáním a výborným výsledkem jazykových/integračních testů mohou žít se svou rodinou. Postupy jsou zdoluhavé, nákladné a ponechávají mnohé na úředníkově uvážení. Zákon nutí rodinné příslušníky k závislosti na svém původním ručiteli, protože sami pracovat nemohou a na sociální dávky nedosáhnou. Nemají nárok na své vlastní povolení k pobytu, a to ani v případě, že tento muž zemře, rozvede se, nebo je týrá.

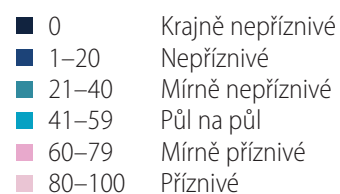
Průměr

Většina přistěhovalců v Evropě a severní Americe má ze zákona právo na sloučení rodiny. Zákon je v tomto případě mírně nakloněn integraci jejich i rodiny. Země s restriktivní definicí rodiny kladou na ručitele vysoké nároky. Ty země, jejichž definice rodiny je inkluzivní, tyto nároky většinou snižují z úcty k rodinnému životu. Žadatelé musí doložit „stálý a dostatečný“ příjem, často nepřesně určený a vyšší než sociální dávky, které potřebují k životu občané státu. Jen několik zemí do podmínek integrace začleňuje jazyk. Těchto zemí ale přibývá a jazykovému testu jsou podrobováni před příjezdem i manželé/

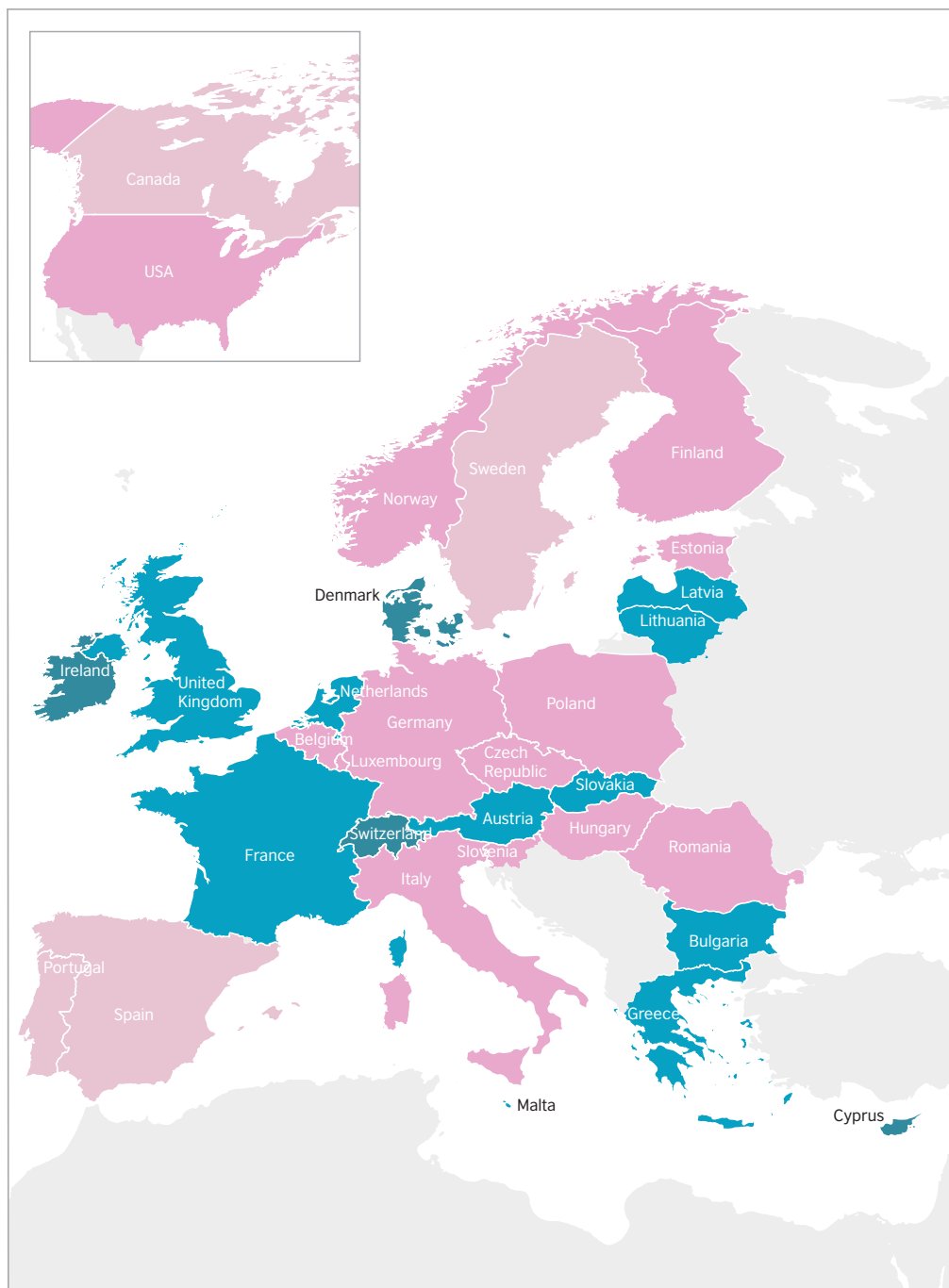
manželky žadatelů. Rodiny většinou mají jistotu povolení k pobytu a rovná práva, ale než získají samostatná povolení k pobytu, musí překonat dlouhé čekací doby a splnit náročné podmínky. Jistota života v rodině je výchozím bodem integrace v severní Americe, severských zemích, severozápadní Evropě a nových cílových zemích pracovních migrantů, přičemž definice rodiny a podmínky sloučení jsou inkluzivnější v Kanadě více než v USA; ve Švédsku a Finsku více než v Norsku, a ve Španělsku a Portugalsku více než v Itálii. Příznivé podmínky ukotvené v legislativách střední Evropy se ale používají v procedurách, které ponechávají mnohé na uvážení úředníků.

Změny a trendy

Od roku 2007 se toho pro rodiny ze zemí mimo EU, které se chtějí sloučit v Evropě, mnoho nezměnilo a jejich budoucnost je stále nejistá. Používané postupy jsou příznivější v pěti zemích a naopak nevýhodnější v jedenácti z nich. Zkoumané země (v poslední době např. Řecko, Lucembursko a Španělsko) nyní poskytují žadatelům základní práva a jistotu pobytu především ve snaze dostat evropskému právu. Protože jde o minimální standardy, jen málo zemí z nich ustupuje, ale na druhé straně ani nejdou dál, než je nutné. Ti, kdo rozhodují, se málokdy shodnou na podmínkách pro slučování rodin. Země s příznivějšími politikami (Belgie, Portugalsko, Švédsko) se snaží nastavit požadavky na výšku příjmu či ubytování podle toho, co společnost očekává od všech obyvatel. Zavedené přistěhovalecké země ale vykazují rostoucí tendenci vyžadovat od přistěhovalců splnění podmínek, které by mnoho jejich vlastních občanů splnit nemohlo: delší dobu trvání manželství (Velká Británie), vyšší příjmy (Rakousko), více testů (Nizozemsko) i pro manžele/manželky v zahraničí (Nizozemsko, Německo, Francie, Dánsko) – to vše při vysokých poplatcích a minimální podpoře. Podmínky, které znesnadňují sloučení rodiny a nejsou nakloněny integraci, jsou podle evropského práva potenciálně neoprávněné (2003/86/EC). Přistěhovalci se s důkazy začali obracet na soudy v jednotlivých zemích a Evropský soudní dvůr (př. nizozemský případ Chakroun).

SLUČOVÁNÍ
RODIN

Umístění Země		MIPEX%	
III	II		
1	Portugalsko	91 ▲ (89)	
2	Kanada	89 ■ (89)	
3	Španělsko	85 ▲ (76)	
4	Švédsko	84 ▼ (89)	
5	Slovinsko	75 ■ (75)	
6	Itálie	74 ▼ (78)	
7	Finsko	70 ■ (70)	
8	Belgie	68 ▼ (70)	
	Norsko	68 ▼ (72)	
10	Lucembursko	67 ▲ (53)	
	Polsko	67 ■ (67)	
	USA	67 ■	
13	Česká republika	66 ■ (66)	
14	Estonsko	65 ■ (65)	
	Rumunsko	65 ■	
16	Maďarsko	61 ▲ (56)	
17	Německo	60 ▼ (62)	
	<i>Průměr EU</i>	60 ■	
18	Litva	59 ■ (59)	
19	Nizozemsko	58 ▼ (59)	
20	Spojené království	54 ▼ (56)	
21	Slovensko	53 ■ (53)	
22	Francie	52 ▼ (53)	
23	Bulharsko	51 ■	
24	Řecko	49 ▲ (47)	
25	Malta	48 ▼ (50)	
26	Lotyšsko	46 ■ (46)	
27	Rakousko	41 ▼ (43)	
28	Švýcarsko	40 ■ (40)	
29	Kypr	39 ■ (39)	
30	Dánsko	37 ■ (37)	
31	Irsko	34 ▼ (36)	

VZDĚLÁNÍ

WWW.MIPEX.EU/EDUCATION

Nejlepší scénář

Toto je složenina národních politik vyskytujících se ke květnu 2010 přinejmenším v jedné ze 31 zkoumaných zemí.

Každé dítě žijící v dané zemi může projít celým vzdělávacím systémem od školky až po univerzitu a dosáhnout co nejlepších výsledků v rámci svých možností. Taková dívka se může opřít o stejná všeobecná pravidla jako její spolužáci se stejným společensko-ekonomickým původem. Pokud má jiné potřeby, protože ona či její rodina se do země přistěhovali, dostane další podporu. Její učitelé jsou vyškoleni, aby takové potřeby rozpoznali a reflektovali ve svých očekáváních. Dívka má nárok na přídatné kurzy a výuku, aby udržela krok se spolužáky a zvládla jejich jazyk. Rodiče hrají aktivní roli v jejím vzdělání, protože škola je po celou dobu aktivně zapojuje. Dívka i její rodiče pro školu představují novou příležitost. Všichni žáci se mohou přihlásit do hodin o jazyku a kultuře dívčiny rodiny. Její škola ve svých osnovách, učebnicích, rozvrhu a v tom, koho zaměstnává, uplatňuje mezikulturní přístup. Dívka a sní i všichni žáci a zaměstnanci školy se učí žít a vzdělávat se v různorodé společnosti.

Nejhorší scénář

Toto je složenina národních politik vyskytujících se ke květnu 2010 přinejmenším v jedné ze 31 zkoumaných zemí.

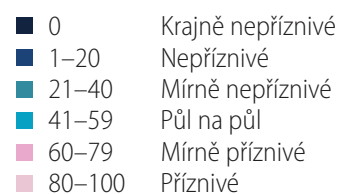
Škola nefunguje jako motor pro integraci přistěhovaleckých žáků. Mnoho dětí žijících v zemi dokonce nemá právo na plnohodnotné vzdělání. Jen několik škol a nahodilých projektů se věnuje integraci. S přistěhovaleckým žákem se většinu času zachází jako se všemi ostatními dětmi stejného věku. Co je horší, učitelé v něm mohou spatřovat problém. Nemají možnost oslovit rodiče takového žáka, kteří mluví jiným jazykem a pocházejí z jiného prostředí. Chlapec se nikdy pořádně nenaučí jazyk své rodiny a hostitelské společnosti, protože jazyková podpora neexistuje nebo je nedostatečná. Spolu s ostatními přistěhovaleckými žáky skončí v horších školách. Učitelský sbor a ostatní školní zaměstnanci nejsou různorodou skupinou a ve své škole neumějí s rozdílností zacházet. Žáci školy se nenaučí respektovat lidi různého původu a spolupracovat s nimi.

Průměr

Nově hodnocená oblast vzdělání se zdá být zásadní slabinou integračních politik většiny zemí. Jen několik školských systémů profesionálně posuzuje, co se nově příchozí děti naučily v zahraničí. Většina dětí má alespoň nesporné právo docházet do mateřské školy a absolvovat povinnou školní docházku. Dosáhnou také na obecná opatření na podporu znevýhodněných žáků. Dostává se jim stejně (málo) výhod jako ostatním žákům stejného sociálního původu.

Přistěhovalečtí žáci se ve škole potýkají s jinými problémy než jejich vrstevníci. Je na úvaze škol, jestli se budou věnovat zvláštním potřebám těchto žáků, jejich učitelů a rodičů a sledovat výsledky. Bez jasně formulovaných požadavků či nároků se žákům v různých částech země po dobu trvání jejich vzdělávání nedostává podpory, kterou potřebují, a to především v komunitách s mnoha přistěhovalci a omezenými prostředky. Přistěhovalci mají nárok na podporu při výuce jazyka, ale tato výuka často nemá úroveň běžnou pro zbytek osnov. Málokterá země zavedla system diverzifikace škol a učitelských sborů; většina škol proto přichází o možnosti, které nabízí různorodá školní populace.

Jen několik evropských vzdělávacích systémů se přizpůsobilo realitě přistěhovalectví. Nejdále pokročila severní Amerika, severské země a země Beneluxu. Spojené království vede mezi hlavními přistěhovaleckými zeměmi Evropy. Portugalsko je první mezi novými přistěhovaleckými zeměmi, Česká republika ve střední Evropě a Estonsko mezi baltskými zeměmi. Ostatní země se nedostaly přes 50%, výsledky některých z nich jsou dokonce krajně nepříznivé (Francie, Irsko, Lotyšsko, Litva, Bulharsko a Maďarsko).

Umístění	Země	MIPEX% III
1	Švédsko	77
2	Kanada	71
3	Belgie	66
4	Finsko	63
	Norsko	63
	Portugalsko	63
7	Spojené království	58
8	USA	55
9	Lucembursko	52
10	Dánsko	51
	Nizozemsko	51
12	Estonsko	50
13	Španělsko	48
14	Švýcarsko	45
15	Rakousko	44
	Česká republika	44
17	Německo	43
18	Řecko	42
19	Itálie	41
	<i>Průměr EU</i>	39
20	Kypr	33
21	Francie	29
	Polsko	29
23	Irsko	25
24	Slovensko	24
	Slovinsko	24
26	Rumunsko	20
27	Lotyšsko	17
	Litva	17
29	Malta	16
30	Bulharsko	15
31	Maďarsko	12

